

SMĚRNICE K OCHRANĚ ŠKOL A UNIVERZIT PŘED VOJENSKÝM VYUŽÍVÁNÍM BĚHEM OZBROJENÉHO KONFLIKTU

Strany ozbrojeného konfliktu jsou nabádány, aby nevyužívaly škol a univerzit k žádnému účelu na podporu svého vojenského úsilí. I když se uznává, že jejich určité využití by nemuselo být v rozporu s právem ozbrojeného konfliktu, všechny strany by se měly snažit vyvarovat zásahů do vzdělávání a bezpečí studentů a užívat následujících instrukcí jako návodu pro zodpovědný postup:

Instrukce č. 1: Fungující školy a univerzity by neměly být žádným způsobem využívány bojujícími silami stran v ozbrojeném konfliktu na podporu vojenského úsilí.

- a) Toto pravidlo se vztahuje i na školy a univerzity, které jsou přechodně uzavřeny mimo běžné vyučovací hodiny, během víkendů a svátků a během období prázdnin.
- b) Strany v ozbrojeném konfliktu by neměly užívat sílu ani vybízet správce škol k evakuaci škol a univerzit s cílem, aby byly k dispozici pro využití na podporu vojenského úsilí.

Instrukce č. 2: Školy a univerzity, které byly opuštěny nebo evakuovány z důvodu nebezpečí plynoucího z ozbrojeného konfliktu, by ze žádného důvodu neměly být užívány bojujícími silami stran v ozbrojeném konfliktu na podporu jejich vojenského úsilí, s výjimkou polehčujících okolností, kdy neexistuje žádná proveditelná alternativa, a pouze pokud není možnost výběru mezi takovým užitím školy nebo univerzity a jiným možným způsobem získání obdobné vojenské výhody. Jiné budovy by měly být považovány za lepší možnost než školní a univerzitní budovy a měly by být využity přednostně, a to i když nejsou stejně tak vhodně umístěny nebo přizpůsobeny, kromě případů, kdy jsou takové budovy specificky chráněny podle mezinárodního humanitárního práva (např. nemocnice), a s ohledem na to, že strany v ozbrojeném konfliktu musí vždy přijmout veškerá možná preventivní opatření k ochraně všech civilních objektů před útokem.

- a) Jakékoli takové užívání opuštěných nebo evakuovaných škol a univerzit by mělo trvat pouze po nezbytně nutnou dobu.
- b) Opuštěné nebo evakuované školy a univerzity, které jsou využívány bojujícími silami stran v ozbrojeném konfliktu na podporu jejich vojenského úsilí, by měly zůstat dostupné vzdělávacím autoritám k tomu, aby mohly být co nejdříve otevřeny, jakmile se z nich bojující síly stáhnou, za předpokladu, že nedojde k ohrožení bezpečnosti studentů a školského personálu.
- c) Jakékoli stopy nebo znaky militarizace nebo opevnění by měly být po stažení se bojujících sil zcela odstraněny, a mělo by být vynaloženo veškeré úsilí, aby byla co nejdříve napravena jakákoli škoda způsobená na infrastruktuře instituce. Zejména by z místa měly být odstraněny veškeré zbraně, náboje a nevybuchlá munice nebo pozůstatky války.

Instrukce č. 3: Školy a univerzity nesmějí být nikdy ničeny jako opatření, které má za cíl zabránit protistraně v ozbrojeném konfliktu v jejich budoucím užívání. Školy a

univerzity – ať už ve školním/akademickém roce, uzavřené na konci dne či z důvodu prázdnin, evakuované či opuštěné – běžně představují civilní objekty.

Instrukce č. 4: Zatímco využití škol nebo univerzit bojujícími silami stran v ozbrojeném konfliktu k podpoře jejich vojenského úsilí může mít v závislosti na okolnostech vliv na jejich přeměnu na vojenský cíl podléhající útoku, strany ozbrojeného konfliktu by vždy měly před útokem zvážit veškerá proveditelná alternativní opatření, včetně včasného varování nepřítele o tom, že bude následovat útok, pokud nepřestane v jejich užívání, s výjimkou případů, kdy to okolnosti nedovolují.

- a) Před jakýmkoli útokem na školu, která se stala vojenským cílem, by strany v ozbrojeném konfliktu měly vzít v úvahu skutečnost, že děti mají nárok na zvláštní respekt a ochranu. Dále je důležité vzít v potaz, že poškození či zničení školy má potenciální dlouhotrvající negativní dopad na přístup komunity ke vzdělání.
- b) Užití školy nebo univerzity bojujícími silami jedné strany v konfliktu na podporu jejího vojenského úsilí by nemělo sloužit jako ospravedlnění toho, aby protistrana, která ji obsadila, pokračovala v jejím užívání na podporu svého vojenského úsilí. Jakmile to bude možné, jakékoli důkazy nebo známky militarizace nebo opevnění by měly být odstraněny a zařízení by mělo být navráceno civilním autoritám k plnění vzdělávacích funkcí.

Instrukce č. 5: Bojující síly stran v ozbrojeném konfliktu by neměly být užívány k zajištění bezpečnosti škol a univerzit, kromě případů, kdy alternativní způsoby zajištění nezbytné ochrany nejsou dostupné. Pokud je to možné, k zajištění bezpečnosti škol a univerzit by měl být užíván náležitě vycvičený civilní personál. Je-li to nezbytné, je třeba zvážit evakuaci dětí, studentů a školského personálu na bezpečnější místo.

- a) Pokud jsou bojující síly zapojeny do bezpečnostních úkolů souvisejících se školami a univerzitami, mělo by se, pokud to je vůbec možné, zamezit jejich přítomnosti v areálu nebo budovách škol, aby nedošlo k ohrožení civilního statusu místa a narušení vzdělávacího prostředí.

Instrukce č. 6: Všechny strany v ozbrojeném konfliktu by měly, jak to je jen možné a vhodné, implementovat tuto Směrnici, a to například do svých doktrín, vojenských manuálů, pravidel nasazení, operačních rozkazů a jiných prostředků šíření, tak aby skrze velitelskou linii byla podpořena vhodná praxe. Strany ozbrojeného konfliktu v tomto ohledu samy určí nejvhodnější způsob.